

Efficiënt zoeken op het internet: een handleiding

Het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap

Kenniscentrum - Documentatie
<http://tinyurl.com/docugo>

Bijgewerkt tot
februari 2014 door

Edwin De Kerpel
edwin.de.kerpel@g-o.be

0. Inleiding:

Met deze geüpdatete versie van onze handleiding willen we u helpen om de mogelijkheden van het internet optimaal te benutten en snel en efficiënt documentatie terug te vinden, meer in het bijzonder inzake juridische en onderwijskundige zaken en m.b.t. overheidsinstellingen.

1. Het internet: ontstaan en structuur

De benaming internet is een samentrekking van *Interconnected Networks*. Het internet kan dan ook worden beschouwd als een wereldomvattend netwerk van met elkaar verbonden computers, een aaneenschakeling van netwerken, **zonder duidelijke structuur of hiërarchie**. Er is dus geen beginpunt of "top". Het is **ontstaan ca. 1969** uit "[ARPANET](#)", een communicatienetwerk van het Amerikaanse leger. Dankzij het **TCP/IP-protocol** (een procédé waardoor verschillende computersystemen met elkaar kunnen communiceren) kende het vanaf 1980 een snelle uitbreiding via universitaire netwerken.

Het internet is niet synoniem met het *World Wide Web (WWW)*. Het internet kent verschillende toepassingen en systemen: zo b.v. telnet, ftp (file transfer protocol), nieuwsgroepen, e-mail, en ook het www.

Het **WWW** werd in **1990** ontworpen door een Vlaming, **Robert Cailliau**, die samen met zijn Britse collega Tim Berners-Lee werkzaam aan het Europees centrum voor nucleair onderzoek ([CERN](#)) te Genève. [Robert Cailliau](#) studeerde aan het KA Deurne, werd burgerlijk ingenieur aan de Universiteit Gent en Master of Science in de computer-, informatie- en controlewetenschappen. Sinds 1974 is hij verbonden aan het CERN, waar hij het departement Webcommunicatie leidt. In 2000 ontving hij de titel 'doctor honoris causa' aan de RUG.

Het www was oorspronkelijk bedoeld voor gebruik door wetenschappers en niet voor het grote publiek. Commercieel gebruik van het Web begon pas in **1994**.

Op het www is het mogelijk om via *hyperlinks* rechtstreeks van het ene document naar het andere te springen (surfen), ook al staat dit laatste document op een computer aan de andere kant van de wereld.

Het totaal aantal webpagina's wereldwijd valt zeer moeilijk te schatten. Eind 2013 telt het geïndexeerde web volgens [sommige bronnen](#) ongeveer 45 miljard webpagina's ofwel enkele honderden miljoenen websites. Er zouden in november 2013 zo'n 225 miljoen Nederlands(talig)e geïndexeerde pagina's bestaan. Enkele cijfers over de grootte van het web vind je [op deze site](#).

Verschillende webpagina's die door een persoon of een organisatie op het web worden geplaatst vormen samen een *website*. Deze websites zijn toegankelijk via een programma, een zgn. **webbrowser**.

2. Browsers en hyperlinks

Een browser of bladerprogramma is een programma dat in staat is om een webpagina in te lezen en vervolgens aan de hand van de *codes* in deze pagina allerlei handelingen verricht. Deze handelingen kunnen bijvoorbeeld zijn: het tonen van een afbeelding of animatie, het afspelen van een video, geluiden weergeven, het regelen van de opmaak van de pagina enz...

Het voordeel van een browser is dat de tekst die binnengehaald wordt van het Net, aangepast wordt aan de *eisen van de gebruiker*. Zo kan bv. een andere lettergrootte worden gekozen, zodat er bij klein lettertype veel meer op het scherm staat, ook op de eventuele afdruk op papier.

De meeste collega's beschikken over **Internet Explorer**. Een veelgehoorde kritiek is echter de traagheid en gevoeligheid voor malware (spyware, virussen...). Er bestaan echter nog andere browsers, waarvan de bekendste [Firefox](#), [Google Chrome](#) en [Opera](#) zijn. Ook [Safari](#) en [Maxthon](#) zijn goede browsers. Nieuwere spelers zijn o.m. [Konqueror](#) en [SeaMonkey](#). Een lijst van browsers vind je [hier](#). Om een browser te installeren kan je [hier](#) terecht.

Een browser is geschikt om gelijk welke tekst op het Net te lezen. Dit komt omdat de teksten in hypertext zijn geschreven in het zogenaamde **HTML-formaat (HyperText Markup Language)**. Dit is de taal van het World Wide Web. Met deze taal worden extra **codes** aan de tekst toegevoegd: opmaak van de tekst, tabellen, foto's en afbeeldingen, achtergronden, geluiden (muziek, spraak, etc), filmpjes en natuurlijk links naar andere pagina's worden hiermee mogelijk. De **broncode** kan men in IE zichtbaar maken d.m.v. Beeld > Bron of Pagina>Bron weergeven (in Google chrome: extra>bron weergeven)

De teksten zitten dus vervlochten in elkaar, op een niet-lineaire wijze. Dat is ook de reden waarom men spreekt van **surfen** op het Net. Men surft via **hyperlinks (koppelingen)** van het ene document naar het andere.

Zo'n hyperlink kan eruitzien als een blauw onderstreept woord, maar ook als een foto of icoontje. Men herkent een hyperlink doordat de cursor in een **handje** verandert als men er bovenop gaat staan.

Door te klikken op de link roept men een ander document op: dit kan een tekst, een foto, een geluids- of een videobestand zijn.

2.1. Navigeren met Internet Explorer 9

- Een webpagina kunt u als **startpagina** instellen (extra>internetopties>algemeen>startpagina). In IE9 kunt u verschillende startpagina's instellen, die u m.b.v. de tabbladen kunt oproepen.
- **errors**: bij error 404: website niet beschikbaar; kies "vorige"
- knop "**vernieuwen**": (of **F5**): om de pagina opnieuw in te laden; gebruik deze toets als het inladen te lang duurt of onvolledig is.
- **Stoppen** (rood kruisje): indien het inladen van een pagina te lang duurt of u wanneer u zich vergist heeft in de url
- **Volledig scherm**: Om de ruimte van het scherm maximaal te benutten (**F11** of Extra>volledig scherm). Druk nogmaals op F11 om het scherm opnieuw normaal te krijgen.
- **Afdrukken** : bestand > afdrukken... of printericoontje (kan ook via rechtermuisknop)
- **Automatisch aanvullen**: bij intikken van url verschijnen eerder ingetikte gelijknamige url's (uitschakelen via extra > Internet-opties> geavanceerd> webpagina's bekijken > inline automatisch aanvullen gebruiken op de adresbalk: afvinken)
- **Geschiedenis** (gele ster-Favorieten à tabblad geschiedenis): om een overzicht van de vroeger bezochte sites te laten verschijnen (aanklikbaar). Alle bezochte sites worden opgeslagen. Om ze te wissen: Extra à internetopties à algemeen à browsegeschiedenis verwijderen à OK

3. Wat is een url; structuur van een url

Webpagina's kan je bereiken via een soort adres, de URL of Uniform Resource Locator.

Voorbeeld: <http://www.bl.uk/welcome/newspapers.html>

Een URL bestaat uit twee delen:

- Het **protocol** is het gedeelte voor het // teken.

Er zijn verschillende **protocollen**:

http://... toont aan dat het gaat om een website (HTTP: HyperText Transfer Protocol, de standaard voor web servers).

ftp://..... voor files die gedownload kunnen worden van een FTP server.

file:///..... voor bestanden op de eigen pc, vb. `file:///C:\foto\madagascar.jpg`

https://.... (HyperText Transfer Protocol Secure) is een zgn. veilig protocol, gebruikt bij banken e.d. Persoonlijke informatie die u hier ingeeft (paswoord, bankkaartnummer...) kan niet door derden worden gelezen.

- De **domeinnaam** is het gedeelte na het // teken. Dit is een uniek adres dat verwijst naar een IP-adres (*InternetProtocol*). Elke computer op het Net (ook server genoemd) heeft zo'n IP-nummer. Dat bestaat uit 4 cijfers tussen 0 en 255. Zo heeft de server van de Koninklijke Bibliotheek b.v. het IP-adres 193.190.242.5

In de meeste gevallen wordt het IP-adres vervangen door een makkelijker te hanteren (en te onthouden) domeinnaam. In bovenstaand geval is dit <http://www.kbr.be/> Als u de url <http://193.190.242.5/> intikt, komt u dus op dezelfde website terecht als wanneer u intikt www.kbr.be .

Tips voor gevorderden:

-om het IP-adres te weten: tik in DOS: ping domeinnaam, vb. `c:>ping www.vlaamsparlement.be`
-omgekeerd: om te weten welke organisatie schuilt achter een IP-adres: raadpleeg de [RIPE-database](http://www.ripe.net), of (eenvoudiger) de site www.ipee.nl

- De domeinnaam bevat de volgende onderdelen:
 - www** (meestal, maar niet altijd)
 - (eventueel) de naam van het subdomein, vb. ond.
 - de naam van de "**host**", d.i. de computer van de organisatie vb. bl of vlaanderen
 - de naam van het **top-level-domein** (vb. com of be)
- Daarop volgt eventueel de naam van de **directory** (map) waarin de webpagina's zich bevinden (vb. /welcome/), evtl. een subdirectory en/of de naam van het **document** (vb. newspapers.html)

De bekendste **top-level-domeinen** zijn:

.edu = Amerikaanse onderwijsinstelling	vb. http://www.mit.edu
.org = non-profit organisatie	vb. http://www.wwf.org/
.gov = overheid	vb. http://www.whitehouse.gov
.com = commerciële bedrijven, internationaal	vb. http://www.amazon.com
.ac = academische instelling, universiteit	vb. http://www.ox.ac.uk/
.mil = militaire organisaties	vb. http://www.army.mil/
.net = netwerken	vb. http://www.klascement.net
.int = officiële internationale organisatie	vb. http://www.who.int

De top-level-domeinen werden vanaf 2000 uitgebreid met onder meer: .name (particulieren), .biz (bedrijven), .museum (musea), .coop (vzw's), .aero (vliegtuigmaatschappijen), .info (informatieve sites), .jobs (voor werkzoekenden), .tel (contactgegevens bedrijven), .travel (voor reis- en toerismebureaus), .mobi (sites bedoeld voor mobiele telefoons), .museum (musea)...

vb. <http://rfc.museum/> , <http://www.rmslusitania.info/> , <http://www.bast.coop/> .

In plaats van een van deze top-level-domeinnamen, kan ook een tweeletterige **landencode** gebruikt worden: vb. **be=België**, dz= Algerije, se=Zweden, cz =Tsjechië, gr=Griekenland, fr=Frankrijk, de=Duitsland, nl=Nederland, lerland=ie, Italië=it, Spanje=es, Japan=jp, uk=Groot-Brittannië...

Een lijst van landencodes vindt u o.m. op de volgende site

http://nl.wikipedia.org/wiki/Lijst_van_topleveldomeinen_op_het_internet

of op de site van de IANA (Internet Assigned Numbers Authority) <http://www.iana.org/domains/root/db/>

Wanneer men de naam van het bedrijf/ de organisatie kent, kan men vaak **intuïtief** een url intikken, waarbij men moet letten op het commerciële karakter (com), non-profitorganisatie (org) of landcode (be):

vb. www.belgacom.be www.harvard.edu
www.unicef.org www.amazon.com

Bij een universiteit moet men soms het subdomein "**ac**" (academisch) vermelden,

vb. <http://www.vub.ac.be> ; www.ox.ac.uk ; <http://www.cam.ac.uk/> ; <http://www.ua.ac.be/>

Er komen nooit *spaties* voor in een url: dus: www.deredactie.be of www.vlaamsparlement.be

Voor meer informatie, lees eens het online boekje van Google "[20 things I learned about browsers and the web](#)" (in het Nederlands!) of de verhelderende [pagina's van Lucas De Cocker](#) (HoGent).

4. Interessante webpagina's bewaren, hoe doe je dat?

Er zijn verschillende methodes om een website die u later makkelijk wil terugvinden, te bewaren. Hierna bespreken we kort enkele handige technieken met Internet Explorer.

4.1. Toevoegen aan de Favorieten (bookmarks)

Favorieten –aan Favorieten toevoegen

Uw favorieten kunt u later ordenen in thematische mappen en submappen.

4.2. Koppeling aan de favorietenbalk toevoegen : (zeer handig!)

"Werkbalk favorieten" moet aangevinkt staan onder Beeld- Werkbalken.

à sleep het icoontje vóór de url in de adresbalk naar de koppelingenbalk.

4.3 Webpagina (of onderdeel) op schijf opslaan

Als u op een webpagina iets ziet dat u later wilt lezen of bekijken, kunt u dat document rechtstreeks op uw harde schijf opslaan. U kunt het opgeslagen bestand dan later "off line" openen en bekijken, d.w.z. zonder eerst verbinding te maken met het Internet. Dat kan bv. handig zijn als de website niet langer bestaat.

- **Tekst** opslaan: Bestand- opslaan als... > map kiezen > naam geven > bestandstype kiezen: b.v. webpagina, alleen html, of tekstbestand
Andere mogelijkheid: rechtermuisknop > alles selecteren > kopiëren > open Word > nieuw document > plakken.
- **Afbeelding** opslaan: klik met de rechtermuisknop op de afbeelding > afbeelding opslaan als > kies map > geef naam > opslaan

4.4. Snelkoppeling maken naar de webpagina: op een lege plaats in de pagina gaan staan,

in IE: rechtermuisknop > snelkoppeling maken

(in Google Chrome: Extra>snelkoppeling maken)

De snelkoppeling wordt dan in de vorm van een icoontje op uw bureaublad geplaatst.

Door op het icoontje te dubbelklikken gaat u automatisch naar deze pagina.

4.5. Mail de url of het html-bestand aan jezelf of anderen:

Drie manieren:

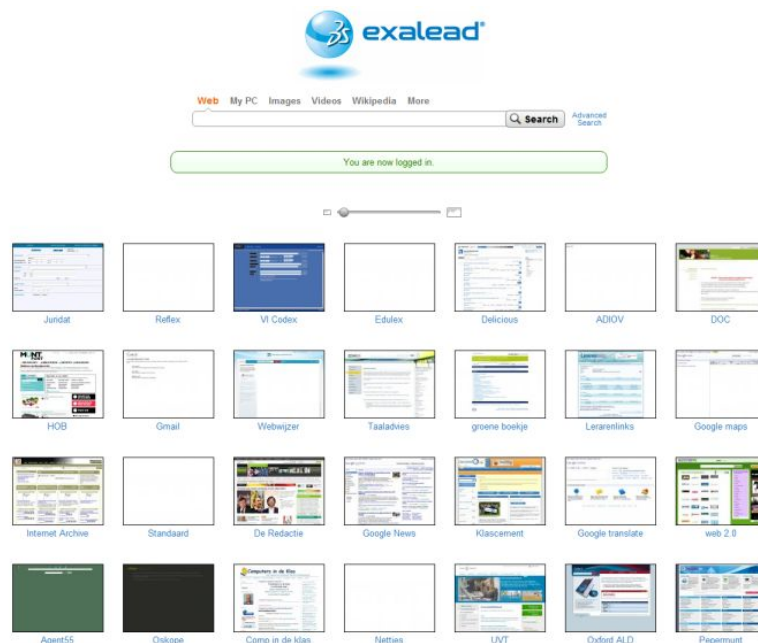
- a. Bestand > verzenden > pagina per e-mail
- b. Bestand > verzenden > koppeling via e-mail
- c. url selecteren; re-muisknop > kopiëren; outlook openen; plakken als tekst

Daarna kan je het bericht in Outlook eventueel klasseren in een persoonlijke map, die je bv. de naam "nuttige links" geeft.

4.6. Op gepersonaliseerde homepagina plaatsen

Sommige diensten bieden de mogelijkheid om, na registratie, een homepagina te maken waarop enkele links naar favoriete pagina's zijn geplaatst.

De Franse zoekmachine [Exalead](#) biedt zo'n dienst aan. De favoriete webpagina's die u zelf toevoegt worden hier weergegeven in postzegelformaat. Niet zo goed qua layout in Internet Explorer, bij voorkeur te gebruiken met Google Chrome.



Andere online diensten waarmee u uw favoriete webpagina's makkelijk kunt bereiken via een gepersonaliseerde thuispagina zijn [Netvibes](#), [Protopage](#), [ustart](#), [ighome](#) en [MyYahoo](#).

4.7. Toevoegen als bookmark in Delicious

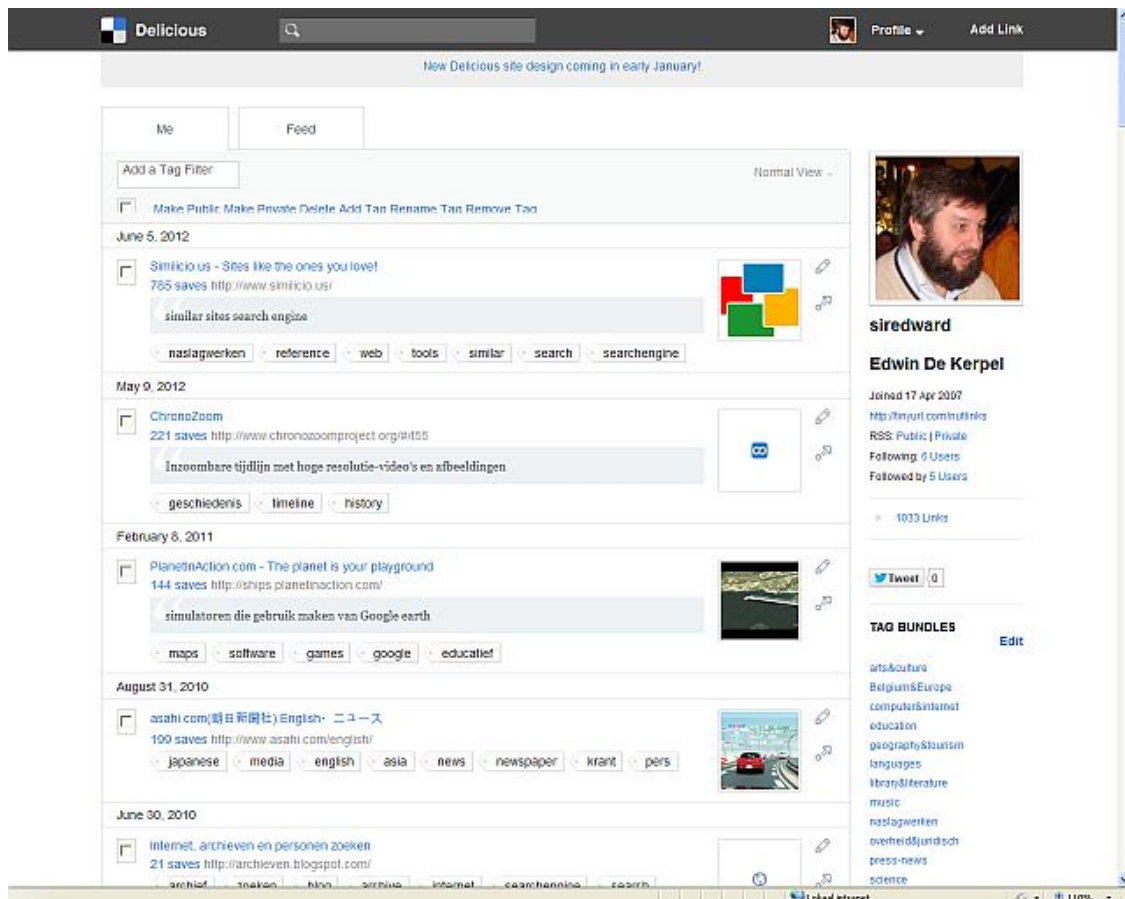
[Delicious](#) is een "social bookmarking" site, exemplarisch voor het **Web 2.0**.

(zie ook [6.15](#) "het Web 2.0"). Dat houdt in dat iedereen, na registratie, zijn eigen 'bookmarks' (links naar favoriete websites) online kan zetten en deze al dan niet kan 'delen' met anderen.

Elke gebruiker kan "tags" (vrije trefwoorden) toekennen aan zijn opgeslagen bladwijzers. Via deze tags kan je later de bookmarks zoeken, binnen je eigen verzameling of binnen de hele gemeenschap. Deze tags kan je bundelen in grotere thema's (tag bundles). Je kan ook een 'netwerk' vormen met mensen met dezelfde interesses (die dezelfde bladwijzers delen). Als je de bookmarks van anderen doorzoekt, ontdek je zeker nieuwe interessante websites. Op die manier wordt een 'kennissenetwerk' gevormd.

Het systeem is snel, eenvoudig en gebruiksvriendelijk. Daar de bladwijzers online bewaard worden, kunnen ze ook moeilijker verloren gaan.

Tip: opgelet, tags worden gescheiden door spaties, dus gebruik bv. niet de tag [onderwijs in Vlaanderen](#) maar [onderwijs-in-Vlaanderen](#).
[Meer info vind je hier](#) of [bij Delicious zelf](#).
[Een filmpje over het gebruik van Delicious met Google Chrome](#).



Een gelijkaardig systeem, waarin je je favoriete websites (bookmarks) kan opslaan, voorzien van commentaar en 'tags' en delen met anderen in een sociaal netwerk is [Diigo](#). Hier hebt u nog enkele extra mogelijkheden: je kan een deel van de website in kleur zetten ('highlighten') en commentaar toevoegen met een virtuele post-it.

5. Cookies

Een cookie is de naam voor een **bestand dat ongemerkt aangemaakt wordt op de harde schijf** van de gebruiker als deze een webpagina bezoekt. Cookies worden gebruikt om gegevens over de bezoeker te verzamelen en uitgewisseld als de gebruiker eenzelfde plek opnieuw bezoekt. Cookies kunnen inbreuk maken op je **privacy**. In Internet Explorer kan je instellen dat je **gewaarschuwd** wilt worden wanneer een website een cookie meestuurt, of je kan ze ook **blokkeren**. In Internet Explorer 9 gaat u als volgt te werk: *Menu Extra > Internetopties> Tabblad Privacy > de schuifregelaar naar boven schuiven (op Hoog). De stand Normaal of Normaal-hoog volstaat echter meestal.*

Eventuele ongewenste cookies kan je **wissen via Extra> internetopties>Algemeen>browsegeschiedenis verwijderen >cookies aanvinken >verwijderen >OK**. Indien u sommige cookies (paswoorden!) wenst te houden, terwijl andere cookies geweerd worden, kunt u een eenvoudig programma zoals [Cookiewall](#) installeren.

Let wel: om sommige websites te kunnen bezoeken als geregistreerde gebruiker (vb. sommige kranten en tijdschriften) moeten je cookies “aan” staan. Zoniet zal de toegang geweigerd worden.

6. Zoekinstrumenten



Een zoekmachine of search engine is een geautomatiseerd programma dat m.b.v. “spiders” het internet afschuimt op zoek naar woorden, uitdrukkingen, trefwoorden en daarvan een databank aanlegt.

Een zoekmachine is de oplossing wanneer u het adres van de website niet kent. Er bestaan duizenden zoekmachines van allerlei aard, doch ze allemaal opsommen is onbegonnen werk. We beperken ons tot de kenmerken van de belangrijkste en meest gebruikte.

6.1. Hoe efficiënt zoeken; zoekstrategieën

- ontleed uw zoekvraag, distilleer de **kernwoorden** eruit
- kies een **zoekinstrument** (zie 6.16)
- zoek **synoniemen** of vertaal de term in het Engels
- **wees specifiek** (vb. bij het zoeken naar info over Neil Armstrong niet enkel Armstrong intikken, maar Armstrong +astronaut, anders krijg je ook alles over Louis Armstrong en jazzmuziek)
- **lees de helpfunctie** van zoekrobots (gebruik van Booleaanse operatoren AND, OR, NOT, NEAR...)
- Stel bij het zoeken op onderwerp je zoektermen zo samen alsof het de titel was van een boek of van een tijdschriftartikel (vb. "Italiaans koken" kan betere resultaten geven dan pasta +pizza)
- gebruik **“aanhalingsstekens”** bij het zoeken op een reeks woorden (phrase)
- gebruik termen met een ruimere of nauwere betekenis, vb. voertuig-bus-schoolbus
- Gebruik meer dan één zoekinstrument. Denken dat men met Google alles vindt is een grote vergissing. De grote zoekmachines zoals Google, Bing, Ask en Yahoo! geven slechts een kleine overlapping qua zoekresultaten. Dit kan men uittesten op [deze site](#) of [hier](#). Ook interessant is deze site, waar je een [‘blinde zoekopdracht’](#) kan ingeven.

6.2. Soorten zoekinstrumenten

Er bestaan verschillende **soorten zoekinstrumenten**:

1. onderwerpsgidsen (ook genoemd directories of webgidsen),
2. zoekmachines (search engines),
3. metzoekers
4. regionale zoekmachines.
5. gespecialiseerde zoekmachines
6. bookmarksites, blogs e.a. sociaalnetwerksites

Voor het zoeken van bekende informatie over **algemene en gangbare onderwerpen** (vb. een lijst van alle Nobelprijswinnaars of staatshoofden van een bepaald land) gebruikt men het best een **onderwerpsgids** zoals [Open Directory](#).

Daarentegen maakt men voor het zoeken naar de **“naald in de hooiberg”** (minder verspreide of zeer specifieke onderwerpen) en bij tijdsgebrek het best gebruik van een **zoekmachine** zoals Google.

Om snel een groot gedeelte van het web te doorzoeken is een **metazoeker** (zoals [Ixquick](#)) aangewezen.

6.3. Onderwerpsgidsen (webgidsen of directories)

Gebruik eerder een webgids dan een zoekmachine, indien u meer tijd heeft en een studie maakt van een ruim, algemeen onderwerp, waarvan u nog niet veel voorkennis heeft. Het verschil is dat zoekmachines alle pagina's opnemen, terwijl bij een onderwerpsgids handmatig de beste websites geselecteerd worden. Bijkomend voordeel: u kan bladeren door de boomstructuur. Let wel op dat de zoekterm die u gebruikt niet te specifiek is, anders krijgt u wellicht geen resultaten.

- 6.3.1.**  **YAHOO! SEARCH**
Directory
- <http://dir.yahoo.com/>
Geselecteerde sites voor kinderen:
http://dir.yahoo.com/society_and_culture/cultures_and_groups/children/sites_for_kids/?skw=yahoo+kids
 - Yahoo! was de eerste directory of webgids,
 - heeft AltaVista en AllTheWeb opgekocht; is dus tegenwoordig naast webgids ook een "gewone" zoekmachine (search engine)
 - werkt met hoofd- en subrubrieken, via "categories" of via trefwoord te doorzoeken
 - in de Yahoo! Directory zijn ongeveer 3 miljoen websites opgenomen (geschat in 2003).
De [zoekmachine Yahoo! search](#) daarentegen indexeert (naar eigen zeggen) ongeveer 19 miljard pagina's.
 - zoekmogelijkheden: AND ; - ; "... " (aanhalingstekens niet echt vereist)
 - geavanceerd: filteren op datum, domein, land, taal, bestandstype; enkel in titel/url...
 - er bestaan ook lokale versies, vb. <http://uk.yahoo.com/> of <http://be.yahoo.com/>
- 6.3.2.**  **dmoz** open directory project
- uitstekende, handmatig bijgehouden webcatalogus door een 100.000-tal vrijwilligers; er werden reeds 5,3 miljoen sites gecatalogiseerd in meer dan 1 miljoen categorieën.
 - <http://www.dmoz.org/> of de Nederlandstalige versie <http://www.dmoz.org/World/Nederlands/>
- 6.3.3. Belgische webgidsen**
- Tot voor enkele jaren was er de kwalitatief uitstekende webwijzer van de Vlaamse openbare bibliotheken. Nu kunnen enkel nog beschrijvingen van websites over literatuur en lezen worden opgezocht via <http://zoeken.bibliotheek.be/?q=format:website#?q=format:website>.
Andere Belgische webgidsen bieden een beperkte selectie of zijn eerder portaalsites zoals [start.be](#), [startpagina.be](#), [2link.be](#) of [seniorennet](#).
Wellicht de beste Belgische webgids/portaalsite is de handige site [journalinks](#), bedoeld voor journalisten, doch bruikbaar voor iedereen op zoek naar betrouwbare informatie.
- 6.3.4. Overige directories:** uitstekend zijn [About.com](#), [Digital Librarian](#), [IPL2](#), [Best of the Web](#), [Directory Journal](#).
Verder kan u eens uw geluk beproeven op [AMRAY](#), [AVIVA](#), [JoeAnt](#), [Incrawler](#) of [Skaffe](#).
Voor het hoger onderwijs is de (Engelstalige) [BUBL Information Service](#) aan te bevelen. [Infomine](#), [Pinakes](#) en [Intute](#) zijn eveneens kwalitatief uitstekend.
- Een leuke recente directory is [gimpsy](#), een zgn. actieve directory die zoekt naar dingen om te doen (vb. ik wil... kopen, leren, ontwerpen, reizen...)
Er bestaan ook gespecialiseerde directories, zoals voor persartikels, reizen...:
bv. directories voor blogs: [Blogcatalogue blog search](#) of [Globeofblogs](#).

6.4. Zoekmachines (Search engines)



6.4.1.

Yahoo! werd in opgericht door 2 Amerikaanse studenten in 1994. Yahoo! is een acroniem voor *Yet Another Hierarchical Officious Oracle*. De zoekmachine wordt voornamelijk in de VS gebruikt. Het was aanvankelijk een directory (handmatige webgids); later werden de zoekmachine en de portaalsite ontwikkeld. De resultaten zijn vaak erg verschillend van andere zoekmachines zoals Google. U kan zoeken in het web, afbeeldingen, video's, nieuws, blogs enz.

- url: <http://search.yahoo.com>
of geavanceerd: <http://search.yahoo.com/web/advanced?ei=UTF-8&p=>

Zoekmogelijkheden:

- onderwijs Vlaanderen (één van beide woorden komt zeker voor in de tekst, mogelijk beide)
- +onderwijs +Vlaanderen (of in Geavanceerd Zoeken *onderwijs AND vlaanderen*) (beide woorden komen voor, niet noodzakelijk samen)
- onderwijs –Vlaanderen (of in Geavanceerd Zoeken *onderwijs AND NOT vlaanderen*) (2^{de} term komt niet voor)
Armstrong –astronaut of Armstrong –jazz
- “onderwijs in Vlaanderen” (deze woorden komen samen voor)

Geavanceerde zoekmogelijkheden:

- **url:**dhm.de (vindt de website van het Deutsches Historisches Museum)
- **intitle:**onderwijs (geeft alle pagina's die in de titel het woord onderwijs bevatten)
- **site:**vlaanderen.be (geeft alle pagina's van deze website)



6.4.2.

<http://www.google.com> of <http://www.google.be>
of [met geavanceerde zoekmogelijkheden](#)

- indexeert enkele miljarden webpagina's en is daarmee momenteel (waarschijnlijk?) de grootste zoekmachine (de bron worldwidewebsize.com spreekt over 41 miljard pagina's in 2013).
- een van de beste, snelste en meest veelzijdige, accurate en gebruiksvriendelijke zoekmachines
- kan dode links weergeven via **cache** (een archief van geïndexeerde webpagina's) Om een in de cache opgeslagen pagina weer te geven, klik rechts van het webadres op het driehoekje en kies “cached”/“in cache”. Ook nuttig om (ongeveer) de publicatiedatum van een website te kunnen bepalen.
- zoekt enkel **exact** op ingetikte vorm (**trunceren** met * niet mogelijk, d.w.z. zoeken op leerplan* geeft niet leerplancommissie); wel geeft “John * Kennedy” ook als resultaat “John F. Kennedy”
- negeert **stopwoorden** (what, it, the, of, de, een, en...); om toch te zoeken op stopwoorden: zet er een +voor of tussen “ “
- om een woord **uit te sluiten**: -woord, vb. armstrong –jazz
- zet woorden die samen horen tussen **aanhalingstekens** “ “ vb. “levenslang leren”
- zoekt standaard met **EN**-operator (opgelet: het intikken van de AND-operator is niet nodig, dus ofwel bv. intikken *school welzijn* ofwel bij [geavanceerd zoeken](#) *school welzijn* in het zoekvenster “met alle woorden”)

- mogelijkheid om te zoeken op 1 van verschillende zoektermen, zonder dat ze tegelijk voorkomen in het zoekresultaat, met booleaanse operator OR
vb. (pedagogisch **OR** didactisch) (scholen **OR** onderwijsinstellingen)
- kan **afbeeldingen** vinden via <http://www.google.com/imghp?hl=nl> (indexeert meer dan 425 miljoen plaatjes). Door te klikken op het fotoapparaat-icoontje rechts in het zoekvak kan je een afbeelding uploaden. Je krijgt dan de sites waarop deze afbeelding voorkomt. Of je sleept een afbeelding van je pc of van het web naar het zoekvak ([zie uitleg](#)).
([geavanceerd zoeken](#): formaat, bestandstype, kleur/zw-w, gefilterde inhoud...)
- via <http://video.google.com/?hl=nl&tab=pv> vind je o.m. alle **video's** van YouTube
- doorzoekt **discussiegroepen** via <https://groups.google.com/?hl=nl> en **weblogs** via <http://www.google.com/blogsearch?hl=nl>
- doorzoekt 4500 online **nieuwsbronnen** (persartikelen en kranten), waaronder een 400-tal Nederlandstalige, via <http://news.google.com> (met mogelijkheid om te personaliseren).
- Google Maps: **kaarten** en satellietbeelden van de hele wereld via <http://maps.google.com/>
Bovendien kunt u instellingen, bedrijven of diensten zoeken: vb. *schools in Gent, Belgium* of *restaurants near Brugge* of *museum in Roma* of *churches in London*. Handleidingen vindt u [in deze video](#) of [in dit document](#).
In talrijke landen (o.a. België, Groot-Brittannië, Frankrijk, Spanje, Italië, Scandinavië, de VS, Japan, Thailand,...) kan u reeds een virtuele wandeling maken langs straten, steegjes en paden met [Google Street View](#). Daartoe sleept u eenvoudig het gele mannetje naar de gewenste locatie.
U kan Google maps ook een reisroute laten uitstippelen, naar keuze met de auto, het openbaar vervoer, per fiets of te voet.
- Google Scholar: zoekt **wetenschappelijke informatie** in vaktijdschriften, thesissen, onderzoeksrapporten, verslagen, abstracts e.d.
<http://scholar.google.com>
- Google Books: **boeken** zoeken over een onderwerp. Opgelet: beperkt tot het bekijken van enkele pagina's (opslaan of afdrucken niet mogelijk);
<http://books.google.com>
- **Suggesties** voor zoektermen geeft Google [in het Nederlands](#), [in het Frans](#) of [in het Engels](#) bij het intikken van enkele letters van een zoekwoord. (andere talen: wijzig het einde van de url in de taalcode vb. it of ru). Deze functie, Automatisch aanvullen genaamd, kan u uitschakelen via de [voorkeuringstellingen](#).
- Een webpagina of tekst **vertalen** van en naar meer dan 30 talen kan ook met Google Vertaling : <http://translate.google.com/>
Ofwel tikt u in het zoekvak van Google: translate "woord" from [French] to [Dutch]
- Om de **zoekopties** van Google te benutten, klikt u op "search tools" of "zoekhulpmiddelen".
De opties verschillen naargelang u de [Engelstalige versie](#) of de [Nederlandstalige versie](#) gebruikt.
 - Zo kunt u de resultaten filteren en bv. enkel zoeken op blogs, nieuws, forums, boeken, vluchten, applicaties, videofilmmpjes...
 - U kunt bv. Enkel Nederlandstalige pagina's opvragen, of enkel uit België
 - U kunt websites opvragen die recent online gezet zijn, vb. het laatste uur, de laatste 24 u, de laatste week, maand, het afgelopen jaar...
Tip: om bv. de resultaten van de laatste 3 weken te krijgen klikt u achtereenvolgens op

“zoekhulpmiddelen” en “elke periode” en kiest u de gewenste periode). U kunt de zoekresultaten sorteren op relevantie of op datum

- Verwante zoekopdrachten vindt u via ‘Vergelijkbaar’, vb. io geeft als resultaat ook ‘Europa’, ‘Jupiter’ enz...
- Optie ‘verbatim’ / woord voor woord: zoekt letterlijk op de ingegeven zoekterm (zelfs met spelfouten)
- En tot slot: u kan uw zoekopdracht ook gewoon met een microfoon inspreken, dank zij [Google voice search](#). Daartoe klikt u rechts in het zoekvak op het microfoontje en begint te spreken. Werkt enkel in het Engels met de [Engelstalige pagina](#) en indien u de browser Google Chrome gebruikt! Een ingebouwde of aangesloten microfoon is uiteraard nodig...

Geavanceerde mogelijkheden en speciale functies (“operators”) van Google:

- zoeken op **titelwoord**: vb. [allintitle:hoogbegaafd](#) (noot: de titel is wat verschijnt in de blauwe balk helemaal bovenaan in uw browservenster; dit is niet steeds hetzelfde als de “kop” van de pagina)
- zoeken op (een deel van) de **url**: [allinurl:leren](#) geeft bv. [www.leren.nl](#) als resultaat
- zoeken naar pagina’s die **linken** naar een bepaalde pagina:
vb. [link:nos.nl](#) geeft alle pagina’s die linken naar nos.nl
- zoeken naar **verwante sites**: [related:\[url\]](#) of klik naast de url op ‘vergelijkbaar’ (similar)
- zoeken binnen een **domein of webpagina**: [site:domeinnaam](#)
(vb. [leerplannen site:ond.vlaanderen.be](#) of [autisme site:org](#))
Op deze wijze kan je (het archief van) een website zonder zoekmogelijkheid toch doorzoeken.
- zoeken naar een **bestandsformaat**: [filetype:pdf](#) ([voorbeeld](#))
- een **definitie** zoeken: [define:woord](#)
(vb [define:gps](#) of [define:"van gogh"](#))
- zoekt **op synoniemen** als u de zoekterm als volgt ingeeft: [~zoekterm](#)
(vb. [~headache](#) geeft als resultaat ook pagina’s over [migraine](#))
- **calculator** vb. tik in $255+734$ of $(43*(5680/17))+4.2\%$
- **kaarten en plattegronden** in NL en BE, vb. tik in Brugge
- **datum**: de pagina’s door Google “ontdekt” in de laatste x dagen, weken, maanden of jaren vindt u als volgt: doe een zoekopdracht; bij de url van het resultaatsscherm voegt u toe (vb. voor laatste 5 dagen, 4 weken, 3 maand of 2 jaar):
[&as_qdr=d5](#) [&as_qdr=m3](#)
[&as_qdr=w4](#) [&as_qdr=y2](#)
- **een getalbereik** zoeken (datum, afmetingen, prijzen...):
vb. [notebook €600..800](#) (tussen de 2 getallen moeten exact 2 puntjes staan!)
- **Conversie** van munten, maten, gewichten:
vb. [250\\$ to €](#), [86 F to C](#), [3.5lbs to kg](#), [3 miles to km](#), [5 inches to cm](#), [6.5 feet to m](#),
[4 gallons to l](#), [1024 bits to bytes](#)...
- [film:\[stad\]](#) geeft overzicht van filmvoorstellingen in die stad
Opgelet: tik geen spatie na een operator zoals site: of link:

- **Meer info** over de zoekoperatoren vind je op [deze hulppagina van Google](#)
Een handig overzicht vind je ook [hier](#) of op <http://www.voelspriet.nl/googletips>.
- [Een overzicht van helpcentra voor de verschillende Google-diensten](#)
of een overzicht van Google-subdomeinen [in volgorde van populariteit](#).
- Een overzicht van andere producten van Google (Google maps, Google Earth, Google vertalen, Gmail,...) vind je [hier](#). Handig is bv. [Google Drive](#), wat gratis opslagruimte ‘in the cloud’ biedt voor bestanden.
- De laatste ontwikkelingen binnen Google kan je op de voet volgen via [Google blog](#)

- Ondanks de geweldige mogelijkheden en resultaten zijn er ook **nadelen**:
 - nadruk op linkpopulariteit; gevolg: de populairste sites staan bovenaan, maar sites waarnaar niet veel gelinkt wordt scoren minder goed.
 - bij lange pagina's wordt slechts het bovenste deel geïndexeerd
 - mogelijk niet steeds even actueel voor niet-Amerikaanse bronnen
 - de privacy van de gebruiker wordt vaak geschonden: zie dit [artikel](#)
 - meer info: [hier](#)

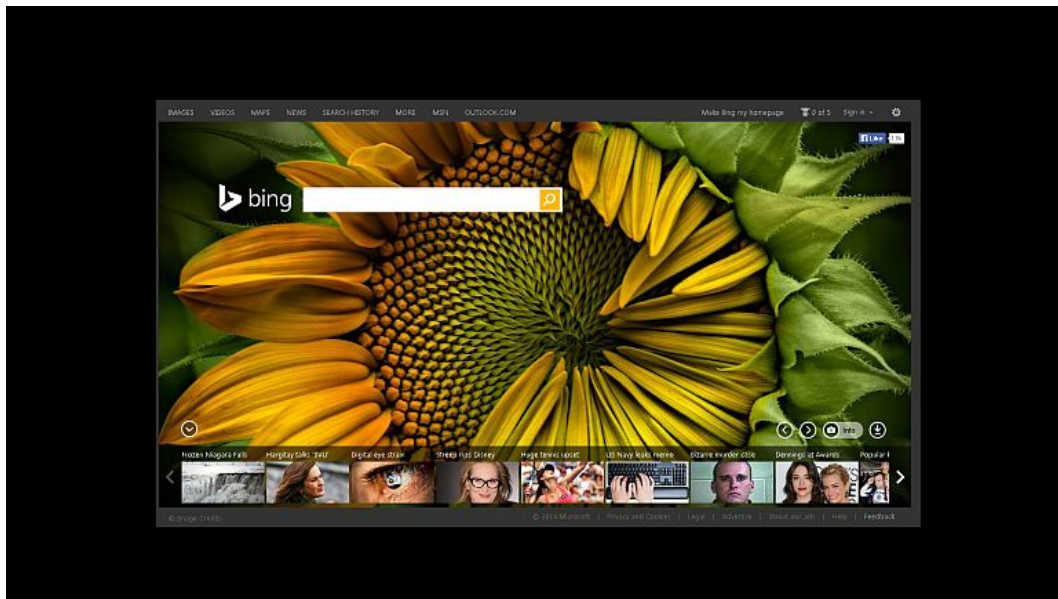
6.4.3. ASK Jeeves

[ask Jeeves UK](#), [Ask Nederland](#) of [Askx](#)



- Ask Jeeves is genoemd naar de butler uit de komische verhalen van P.G. Wodehouse. Het is nog steeds één van de beste en grootste zoekmachines. Een vraag kan in “gewone mensentaal” (d.w.z. Engels) gesteld worden, bv. “How to make christmas pudding” of “where to find...” Bij het intikken van een zoekterm krijgt de gebruiker een aantal **suggesties voor verwante zoektermen** (**‘related searches’**), evenals de **populairste vragen** die over dit onderwerp gesteld zijn. Je kan ook zoeken op **afbeeldingen**, video’s.

6.4.4. [BING](#)



De geruchtmakende zoekmachine van Microsoft, opvolger van Microsoft Live Search. Zelfverklaarde grootste concurrent van Google; behoort alleszins tot de grootste indexen en levert zeer goede resultaten. Het is mogelijk de resultaten te beperken tot een bepaald domein, land, taal...

Naast webpagina's kan men ook zoeken naar afbeeldingen, video's, nieuws, kaarten, reizen, weerberichten... U kan bij de 'preferences' (tandwielletje rechtsboven) kiezen voor een zoektaal en een land/regio.

Bij het uitvoeren van een zoekopdracht krijgt u in de linkermarge automatisch verwante zoektermen, evenals uw zoekgeschiedenis. Gevonden video's worden afgespeeld door er eenvoudig de muiscursor op te plaatsen, en zo zijn er nog meer speciale functies.

Bij Bing kan u gebruik maken van volgende **zoekoperatoren**: AND, OR, NOT, NEAR en de operatoren filetype: , site:, intitle: (zie boven, [Google operators](#))

En verder nog:

- loc: beperkt resultaten tot één land. (Vb. camembert loc:fr)
- language: beperkt resultaten tot één taal (vb. Debussy language:nl)
- contains: websites waarin links voorkomen naar bep. bestandstypes, vb. Radetzky contains:mp3 of spijbelen contains:pdf
- hasfeed: pagina's met een RSS feed waarbij u op dat onderwerp kan filteren, vb. site:guardian.co.uk hasfeed:Belgium
- intitle: zoekterm komt in de titel voor, vb. intitle:pesten
- NEAR gebruikt u als 2 zoektermen dicht bij elkaar moeten voorkomen op de webpagina (tussen uw 2 zoektermen mogen maximum 10 woorden staan): vb. pesten NEAR school

Bing beschikt ook over een vertaalrobot, een woordenboek en rekenmachine. De bijkomende categorieën waarin u kan zoeken (financiën, recepten...) vindt u [hier](#). Uitleg over alle geavanceerde zoekfuncties wordt verstrekt in de [helpfunctie](#)

Een volledig overzicht van alle speciale functies, tekens en operatoren om gericht te zoeken met Bing vindt u in [dit document](#).

Een kort overzicht van de belangrijkste zoekfuncties kan je ook [hier](#) vinden.

6.5. Metzoekers

Meta-zoekrobots indexeren niet zelf, maar zetten andere zoekrobots aan het werk, en groeperen de resultaten. Deze worden al dan niet gesorteerd volgens datum/relevantie/zoekrobot. Voordeel is het grotere bereik, nadelen zijn dat niet alle gesofisticeerde zoekmogelijkheden van elke robot kunnen gebruikt worden en dat enkel de eerste 10 à 50 zoekresultaten van elke zoekmachine worden geselecteerd.

Hier volgen enkele van de beste.

- [Yippy](#): (ex-Clusty) een uitstekende zoekmachine van de nieuwe generatie, die de gevonden resultaten clusterd in thematische mappen. Haalt resultaten uit GigaBlast, Bing, Yahoo!, Open Directory, Wikipedia en nieuwsbronnen als Reuters, CNN, BBC..... Klikken op "sources" geeft de resultaten geclusterd per bron, "sites" volgens topdomein/land en "time" volgens actualiteit.
- [Ixquick](#) (een zeer krachtige metzoeker, geeft een sterrenkwotering aan de zoekresultaten). Deze zoekrobot slaat uw zoekopdrachten niet op, in tegenstelling tot Google.
- [Surfwax](#) biedt goede mogelijkheden om de zoekresultaten te verfijnen en/of te sorteren.
- [Search.com](#) (gebruikt beste robots)
- [Dogpile](#) is een van de oudste, maar biedt interessante extra mogelijkheden (suggesties, bijhouden zoekhistoriek...)
- [Katapulco](#) is geen echte metzoeker maar geeft via "shortcuts" (codes, bv. f=Flickr, w=wikipedia) toegang tot verschillende gespecialiseerde zoekmachines en -sites.
- Ook [Myallsearch](#) is niet echt een metzoeker, maar je kan er één voor één zoeken met Bing, Yahoo!, Google, Ask, Lycos, DuckDuckGo enz.
- [Carrot2](#) is een "open source" zoekmachine die de zoekresultaten clusterd in thema's en bij elk resultaat de bronnen (zoekmachines zoals Google, Ask, Bing, Exalead, Wikipedia, Google Scholar...) vermeldt. Ook een grafische presentatie is mogelijk. Vooral bijzondere mogelijkheden m.b.t. wiskundige of statistische berekeningen.
- Met [Agent55](#) kan u simultaan zoeken in meerdere zoekinstrumenten. Daarbij kan u uw eigen waaier van zoekinstrumenten samenstellen volgens eigen behoeften! Niet zo heel makkelijk in het gebruik.
- [Metacrawler](#) (binnenkort [Zoo](#)) gebruikt de belangrijkste zoekmachines (Google, Yahoo...)
- [Polymeta](#), [Mamma](#) en [iSeek](#) zijn eveneens krachtige meta search engines.

6.6. Belgische zoekmachines

Er bestaan enkele Belgische zoekmachines, soms gecombineerd met een directory of portaalsite: [Startpagina.be](#), [2link.be](#), [Webwatch](#), [Jaan](#) ...

De meeste zijn echter kwalitatief niet erg goed.

Voor het zoeken van Belgische items is het vaak interessanter een internationale zoekrobot zoals Google te gebruiken, daar deze veel meer en vaak relevanter resultaten geeft (en eventueel de beperking *site:be* in te geven). De Belgische zoekrobots hebben slechts een beperkte index van enkele duizenden websites.

6.7. Overzichten en besprekingen van zoekinstrumenten

- Zoek- en navigatiematrix KULeuven (overzichtelijk, goed)
<http://zoek.kuleuven.be/>
- Search engine colossus (lokale zoekrobots, per land geordend)
<http://www.searchenginecolossus.com/>
- Een overzicht van Europese zoekrobots, geordend per land vind je [hier](#).
- Op de [website van Phil Bradley](#) vinden we ook een opsomming van search engines

6.8. Gespecialiseerde en alternatieve zoekmachines

Wanneer men zoekt binnen een bepaald vakgebied of specifiek thema, kan het soms aangewezen zijn om een gespecialiseerde zoekmachine te gebruiken, die de belangrijkste sites van dat vakgebied indexeert.

Zo bestaan er speciale zoekmachines voor de medische wereld, robots die het "verborgen web" afzoeken (websites die zich afsluiten voor universele zoekrobots, zoals databanken), robots gespecialiseerd in (audio-)visueel materiaal, robots die alle universiteiten of FTP-sites afzoeken, robots gespecialiseerd in pers en nieuwsmedia, juridische en wetenschappelijke robots...

- [Google News](#) zoekt in constant geüpdatete **persberichten**, online kranten... Reeds 4500 Engelstalige bronnen en een 400-tal Nederlandstalige.
- [The Internet Archive](#) archiveert **oude versies van websites**. Verdwenen sites vind je hier probleemloos terug. Bevat eveneens een omvangrijke verzameling oude teksten, muziek en bewegende beelden (zonder auteursrechten).
- [Pipl](#), [123people](#), [wink](#), [Peekyou](#) en [ZabaSearch](#) zijn specifieke **personenzoekers** (people search engines).
- [Wolfram Alpha](#) is een nieuwe wetenschappelijke 'kennisrobot', die vooral uitblinkt in het berekenen en combineren van **exacte gegevens** (cijfers, formules, statistieken...).
- Met [RaRoi](#) krijgt u verwante zoektermen, waardoor u uw zoekopdracht kan verfijnen.
- Websites over gelijkaardige, verwante thema's vind je via [SimilarSites](#), [Moreofit](#) of [Similicious](#).
- Zoekmachines die hun resultaten clusteren per thema zijn o.a. [iseek](#), [yippy](#) en [Carrot2](#)
- Google plaatst de populairste websites bovenaan de zoekresultaten. De minder populaire sites vind je met alternatieve zoekmachines zoals [Millionshort](#) of [Bananaslug](#).
- Terwijl Google het web in de Westerse wereld indexeert, zijn [Yandex](#) en [Baidu](#) resp. gericht op Rusland en China. Je kan eventueel je zoektermen eerst vertalen in het Russisch of Chinees/Japans m.b.v. [Google Translate](#) of [Promt](#).
- Er zijn nog tal van alternatieve zoekmachines, elk met hun specifieke mogelijkheden, zoals [Exalead](#), [Omgili](#) (forums, nieuwsgroepen en sociale netwerksites), [Quintura](#), [Gigablast](#), [Hakia](#) (semantisch zoeken)...

6.9 Zoekinstrumenten voor media (audio, beelden, video)

Bij het zoeken naar dit soort bestanden moet u uiteraard rekening houden met auteursrechten.

Mediabestanden die vrij zijn van auteursrechten kunt u vinden bij [Wikimedia Commons](#).

Wanneer kinderen deze zoekinstrumenten gebruiken is het aan te raden de 'familiefilter' of 'safe search' (vb. bij Altavista resp. Blinkx) aan te zetten.

- [Picsearch](#) is een goede zoekmachine om **afbeeldingen en foto's** te zoeken.
- Ook met [Google image search](#) vind je makkelijk afbeeldingen.
- Met [Yahoo!](#), vind je andere afbeeldingen dan met Google.
- [Bing](#) biedt de keuze tussen verschillende formaten en kleur/zwart-wit en zoekt ook op gezichten
- Speciale mogelijkheden bieden [Retrievr](#) (zoeken aan de hand van een zelfgetekende schets) en [TinEye Labs](#) (zoeken op kleur of kleurencombinatie).
- Afbeeldingen van het sociale web kan je zoeken met [Flickr](#) (bevat in 2011 reeds meer dan 6 miljard foto's, door gebruikers opgeladen).
- Voor **video's** zijn [Google video search](#), [Blinkx](#), [YouTube](#) of [Vimeo](#) aan te raden.
- **Geluiden** allerhande vind je met [Findsounds](#).

- Via [PodcastAlley](#), [Podomatic](#) ofwel via de [Apple iTunes podcast directory](#) kan je **podcasts** vinden en beluisteren. Podcasts zijn geluids- of videobestanden die via het web (meestal gratis) ter beschikking van iedereen worden gesteld (meestal in mp3-formaat) en waarop men zich kan 'abonneren'.
- Voor **muziek** zijn er gespecialiseerde mp3-zoekmachines zoals [Beemp3](#) of [abmp3](#) (met songteksten)
- Nieuwe **muziek ontdekken** aan de hand van stijl, stemming, voorkeur... kan ook makkelijk via [Muziekweb](#) (via een gratis online registratie op DigiLeen), [Stereomood](#), [Musicoverly](#) of [Liveplasma](#). Via muziekgenre kan je ontdekkingen doen op [Allmusic](#) of [Every Noise at Once](#)
- Zoeken aan de hand van zelf ingevoerde muzieknoden kan met het revolutionaire [Musipedia](#).
- Gratis **muziekpartituren** (klassieke muziek) vindt u via het [International Music Score Library Project](#) of via [The Sheet Music Archive](#).

6.10 Zoekinstrumenten voor boeken, kranten en tijdschriften

- Om een **fragment** uit een boek te lezen kan je het best terecht bij [Google Books](#). Je favoriete boeken kan je in 'my library' plaatsen.
- Bij [Librarything](#) ([Nederlandstalige versie](#)) of [Amazon](#) vind je volop **boekbesprekingen**. Librarything is in feite een sociaalnetwerksite voor boekenliefhebbers.
- Om een **bibliotheek** in Vlaanderen te vinden waar een bepaald boek uitleenbaar is, vertrek je het best bij [bibliotheek.be](#)
- Op basis van een aantal parameters / categorieën kunt u leesadvies krijgen via [WelkBoek](#) of [iedereenleest.be](#) of voor Engelstalige boeken via [whichbook](#).
- Via de [DOAJ](#) (Directory of Open Access Journals) vind je **volledige artikels** uit (meestal Engelstalige informatieve of wetenschappelijke) tijdschriften. Andere bronnen zijn [Ingenta](#), [e-journals.org](#) of [Journalseek](#).
- **Kranten en tijdschriften** over actualiteit kunt u terugvinden via [Kidon Media Link](#), [Online Newspapers](#) of [Worldpress](#). De voorpagina's van kranten over de hele wereld kunt u gratis bekijken bij [Newseum](#), krantenartikels tegen betaling bij [PressDisplay](#).

6.11. Grafische (visuele) zoekmachines

Hiermee bedoelen we geen zoekmachines om afbeeldingen te zoeken, maar **zoekmachines die de zoekresultaten op een visuele, grafische manier presenteren**. De bedoeling is dat de zoekresultaten hierdoor thematisch geclusterd en overzichtelijk voorgesteld worden. Of dit steeds lukt is nog de vraag...

Hieronder enkele van de beste visuele zoekmachines

- [Quintura for Kids](#) presenteert resultaten (web, afbeeldingen, video's) op klassieke wijze, maar bovenaan krijg je een woordenwolk (tag cloud), waardoor je je zoekopdracht kan verfijnen of zoeken op semantisch verwante termen.
- [Spezify](#) toont elk gevonden resultaat als een grafisch icoon. Het meest aangewezen voor afbeeldingen, filmpjes, encyclopedische artikelen... Je kan afzonderlijk of gecombineerd zoeken op tekst, afbeeldingen, video's, muziek en tweets en je krijgt ook semantisch verwante zoektermen gepresenteerd.
- Met [Oskope](#) kan je makkelijk de diensten doorzoeken van Amazon (boeken, cd's, elektronica, DVD's, software enz.), evenals van de veilingsite Ebay. Foto's en filmpjes kan je zoeken op Flickr, Fotoalia en Youtube.
- [Collarity](#) presenteert op een overzichtelijke pagina de resultaten van het web, afbeeldingen, video, twitter, nieuws en blogs.
- Bij de zoekmachine [RedZ](#) kan je bladeren doorheen een verkleinde weergave van de gevonden webpagina's.
- Ook met [Oolone](#) krijg je de zoekresultaten visueel gepresenteerd, via icoontjes van de webpagina's.

6.12 Het 'onzichtbare Web' (Deep Web, Hidden Web)

Het WWW wordt vaak vergeleken met een ijsberg, waarvan enkel de top zichtbaar is. Volgens sommige cijfers maakt het zichtbare deel van het web slechts 0.18% uit van het geheel (167 TB). Het deel dat verborgen blijft, m.a.w. dat niet doorzoekbaar is met gewone zoekmachines, zou dus meer dan 500 maal groter zijn (91000 TB) (cf. [bron](#)). Dit noemt men "the Deep Web", "the cloaked web" of "the invisible web", dus het verborgen, onzichtbare web.

Het gaat veelal om **databanken**, die vaak niet toegankelijk zijn voor de gewone zoekmachines. Sommige zoekinstrumenten zijn net hierin gespecialiseerd. Soms bieden ze niet direct zoekresultaten, maar wijzen wel de weg naar de gespecialiseerde databanken over uw onderwerp.

- CompletePlanet www.completeplanet.com
- SurfWax www.surfWax.com
- Internet Archive <http://archive.org> (spoort verdwenen websites op, evenals audio-visuele werken zonder auteursrecht)

Meer info over het onzichtbare web vindt u op <http://www.makeuseof.com/tag/10-search-engines-explore-deep-invisible-web/> of <http://www.zoekprof.nl/achtergronden/onzichtbareweb.html> <http://tinyurl.com/scaryDW>

Om de eigen privacy te beschermen maken sommigen gebruik van speciale afgeschermd netwerken, zoals het [TOR-netwerk](#) (vb. journalisten die dissidenten contacteren). Dit is a.h.w. een poort naar het deep web.

6.13. Software

Het vinden van betrouwbare software, al dan niet gratis, is niet steeds eenvoudig op het uitgestrekte web. Er bestaan immers veel malafide sites die software met virussen of spyware aanbieden. We sommen hier dan ook enkele sites op die een goede en betrouwbare reputatie hebben. Uiteraard kunnen wij ook niet garanderen dat er hier of daar niet wat onbetrouwbare software tussen zit. Het is dan ook van het grootste belang om de gedownloade programma's eerst te screenen op virussen en/of spyware.

- [Tucows](#): hier kan je tamelijk betrouwbare software downloaden. De programma's krijgen steeds een kwotering (niet met sterren, met koeien!)
- [Pepermunt.net](#) geeft uitleg over (problemen met) software: hoe software downloaden, hoe ingepakte programma's uitpakken, installeren, verwijderen... Daarnaast vind je er ook toelichting over browsers, games, online leren, mail, chat, het maken van een website enz.
- [Sourceforge.net](#) is een schatkamer voor de zgn. [opensource software](#), d.i. software die vrij beschikbaar is (waarvan de broncode kan aangepast worden door gebruikers) en zonder (stricte) auteursrechten. Sommige programma's zijn nog in ontwikkeling en staan dus nog niet helemaal op punt!
- [Nonags](#) is een site die heel wat betrouwbare software biedt, zonder ad- of spyware en zonder virussen.
- Via [CNET](#) kan je ook heel wat gratis (educatieve) software vinden.

6.14. Portalsites

Portalsites zijn vertrekpunten om het web te verkennen. Meestal bestaan ze uit een aantal thematische rubrieken, eventueel met subthema's. Dit kan handig zijn wanneer je niet zo'n duidelijk zicht hebt op het thema.

- [Journalinks](#) springt eruit als één van de beste en meest veelzijdige portalsites, gericht op journalisten of meer algemeen op mensen die actuele informatie zoeken uit betrouwbare bronnen.
- [Startpagina.nl](#) is een toegangspoort tot het web uit Nederland
- [About](#) heeft een grote ploeg "experts" die over de meest uiteenlopende onderwerpen korte, duidelijke uiteenzettingen schrijven (in het Engels).

- [WJSN](#) is een educatieve portaalsite, waar alles geordend is per leervak.
- [Toool.de](#) is een Duitse portaalsite met kwalitatief goede links

6.15. Het Web 2.0 (sociale web)

Het gaat hier over de recente trend waarbij het web **interactief**, een **sociale** aangelegenheid wordt. Waar mensen vroeger een site bezochten om daar informatie te halen, produceren ze nu zelf informatie, ordenen ze of wijzigen en becommentariëren informatie van anderen. De eerste uiting hiervan was de bekende interactieve encyclopedie [Wikipedia](#), gemaakt door "het volk". Door de sociale controle is de kwaliteit van de artikels meestal voortreffelijk.

Vervolgens verschenen de weblogs of '**blogs**', internetdagboeken waarvan dagelijks of wekelijks een nieuwe aflevering verschijnt en waarbij op de meest diverse onderwerpen gefocust wordt: van muziek en kunst over politiek of de ontwikkelingen van ict tot het persoonlijke leven. Een voorbeeld van zo'n blog is [BoingBoing](#).

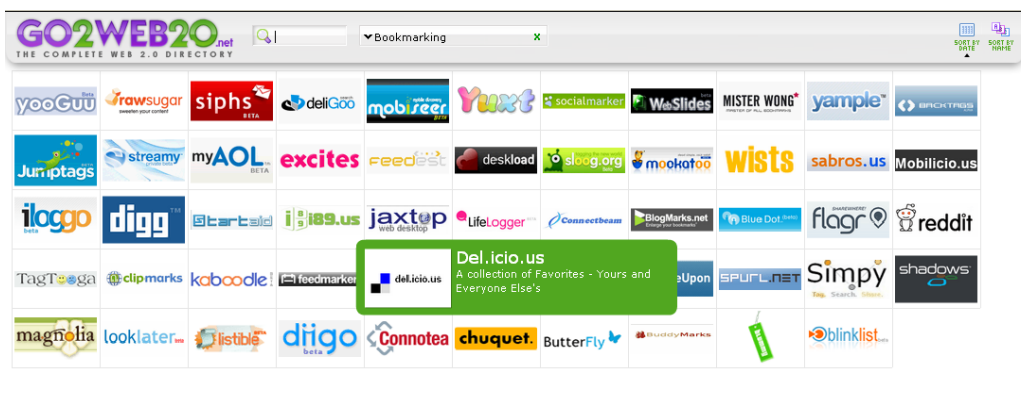
Om deze blogs te doorzoeken kan je [Google Blogsearch](#) of [Yahoo blog search](#) gebruiken of een 'realtime' zoekmachine zoals [Technorati](#). Ook via 'normale' zoekmachines zoals [Gigablast](#) en [Icerocket](#) kan je blogs doorzoeken. Er bestaat ook een [blog directory](#), waar u door categorieën kan bladeren (zie ook 6.3.4.).

Vaak gaan mensen via bepaalde websites allerlei informatie zoals bladwijzers (bookmarks), documenten, foto's, video's, boekbesprekingen... met elkaar delen. Deze informatie wordt voorzien van "**tags**", ofwel vrije trefwoorden, waarop kan gezocht worden. Op die manier wordt het web door alle gebruikers ontsloten.

Deze sites worden dus tegelijk **sociale netwerken** en zoekinstrumenten. Het gebruiksvriendelijke systeem stelt je in staat om ook de bookmarks, foto's... van andere personen met gelijkaardige interesses te doorzoeken.

- [Delicious](#) (zie ook 4.7) en [Diigo](#) zijn de bekendste "social bookmark"-sites, waar mensen online hun links naar interessante websites (bookmarks) kunnen opslaan, delen en doorzoeken. De opgeslagen bookmarks (zeg maar favoriete websites) worden ontsloten met 'tags'. Je kan naast je eigen tags ook zoeken in de tags van anderen.
- Ook op [StumbleUpon](#) kan je bookmarks opslaan en delen. Als je je registreert op StumbleUpon, geef je je interesses aan. Deze online dienst zorgt er dan voor dat je stuit op verrassende websites die met je interesses stroken. Hier is een [handleiding](#).
- [Flickr](#) is een site om foto's te delen; het is dus ook een site waar je miljoenen foto's vindt die niet door andere zoekmachines gevonden worden. Ook [Instagram](#) is zo'n gratis sociale fotoapplicatie, waarin je foto's kan delen met je sociale netwerk.
- Op het overbekende [YouTube](#) kan iedereen video's opslaan en delen (wanneer deze tenminste niet auteursrechtelijk beschermd zijn). Dat kunnen muziekvideo's, educatieve of documentaire video's of gewoon huisgemaakte video's zijn. Het niveau en de kwaliteit van de video's zijn dan ook erg variabel.
- Via de site [LibraryThing](#) kan u uw boekencollectie delen met de wereld en via het netwerk nieuwe interessante boeken ontdekken. Deze online leesclub telt reeds 1,7 miljoen leden. Ook [in het Nederlands](#) beschikbaar.
- Op [Slideshare](#) kunt u powerpointpresentaties vinden over de meest uiteenlopende onderwerpen, evenals gedeelde word- of pdf-documenten.
- De meest populaire sociale netwerksites, bedoeld om echte of virtuele 'vrienden' te zoeken, te chatten en nieuwtjes, foto's, video's enz. met elkaar te delen zijn overbekend: [Facebook](#), [Netlog](#), [Orkut](#) en meer voor professionele doeleinden [LinkedIn](#). En ook Google doet mee met de sociaalnetwerksite [Google+](#).

- [Twitter](#) is een gigantisch succes omdat het de kenmerken van een wereldwijd sociaal netwerk combineert met 'instant messaging', nl. de mogelijkheid om online korte berichtjes (zogenaamde tweets) naar je netwerk te sturen. Tweets over hetzelfde onderwerp worden gegroepeerd door een woord voorafgegaan door een hashtag, vb. #onderwijs. Twitter doorzoeken kan via [search.twitter.com](#). Meer uitleg vind je [hier](#). Zoeken via hashtags kan via [hashtagify.me](#). Wil je een 7-tal sociaalnetwerksites doorzoeken op hashtags, probeer dan [hshtags.com](#). [Topsy](#) doorzoekt alle tweets vanaf 2006.
- [Pinterest](#) is een sociale bookmarksite waar mensen foto's van hun favoriete interesses en belevenissen verzamelen en delen. Het is de grootste sociaalnetwerksite na Facebook en Twitter.
- [Tumblr](#) is een microbloggingsysteem waarin gebruikers tekst, beelden, video's, links, geluidsopnamen, citaten... kunnen openbaar maken in een 'tumble log'.
- Enkele web 2.0-toepassingen kunnen binnen het onderwijs nuttig aangewend worden: Op [Learnist](#) kan je een "learning board" aanmaken, waarop je websites, audio, video... combineert om je kennis te delen met anderen, of je kan leren van anderen. Meer uitleg [hier](#). Via [TerraClues](#) kan je online speurtochten uitzetten over de hele wereld. Een speurtocht (hunt) bestaat uit hints (links, foto's) waarmee je een locatie moet opsporen. Eens je die locatie gevonden hebt, krijg je weer een hint, enz. tot je de eindbestemming bereikt. [Socrative](#) kan je als leraar gebruiken om (open of multiple choice) vragen te stellen aan een groep. Je krijgt dan onmiddellijk feedback over de leerlingen die juist of fout antwoordden. [Edmodo](#) is een platform waar leraren en leerlingen (of leden van een vereniging) informatie en bestanden kunnen uitwisselen. [Quora](#) ten slotte, is een dienst die de talrijke vragen & antwoorden op het web verzamelt en waar je zelf kan toe bijdragen ([handleiding](#)).
- Er bestaan reeds speciale **zoekinstrumenten om sociale netwerksites te doorzoeken** aan de hand van bovengenoemde 'tags': een voorbeeld is [Keotag](#), die onder meer tags doorzoekt in Delicious, YouTube, [Reddit](#) (Amerikaanse sociale nieuwswebsite)... Speciale zoekmachines voor sociaalnetwerksites zijn [popurls](#) (zoekt in o.a. Youtube, Flickr en Delicious), [snitch.name](#) (zoekt profielen op sociaalnetwerksites), [Sency](#) (een 'real time search engine') en [Addictomatic](#) (zoekt vooral naar nieuws, foto's, blogs...). [Mashable](#) is een soort blog waar je nieuws over de bekendste sociaalnetwerksites kan vinden. Ook [Social-searcher](#) is goed. Sociale netwerken zoals Twitter, Myspace en Facebook kunnen ook doorzocht worden met Bing of Google.
- Heel wat tips over waar je moet op letten als je sociaalnetwerksites gebruikt (veiligheid, privacy e.d.) vind je op [Pepermunt.net](#).
- Wil je een overzicht van de nieuwe websites, sociale netwerken en toepassingen van het Web 2.0, neem dan een kijkje op [GOtoWeb20.net](#).



6.16. Welk zoekinstrument kiest u het best?

Wat zoekt u?	Waarmee zoekt u het best?
Afbeeldingen, foto's	Picsearch , Retrievr , BING , Google , Stock xchng , TinEye Labs , Flickr , Yahoo! image search
Afgbakende zoekvraag. Ik weet precies wat ik zoek en kan het omschrijven.	Google , BING , Yahoo search , Ask
Algemeen, breed thema. Ik ken nog niet veel van het onderwerp of weet niet precies wat ik zoek...	Open Directory Project , Yahoo!Directory , About , Intute
Bestanden (Excel-, Word, PDF, TXT, Powerpoint...)	vb. Google filetype:xls Exalead
Betrouwbare, gecheckte informatie / websites	WWW Virtual Library ; About IPL2 ; Infomine , DMOZ
Boeken	Google Books , Amazon , bibliotheek.be , Librarything Welkboek
Cijfers, berekeningen, statistieken	Wolfram Alpha , Zanran
Databanken /Deep Web	Complete Planet ; Surfwax ;
Definities, feiten, encyclopedische kennis	Google define:woord Wikipedia , Ask Jeeves , Encyclopedia Britannica
Forums (technische expertise over 1 bep. onderwerp)	Boardreader , Omgili , Forumnu (portalsite Nederlandstalige forums)
Gelijkaardige websites (thematisch verwant)	SimilarSites , Moreofit , Similicious
Kaarten en routeplanners	Google Maps , Google Earth (software), Bing Maps , Mappy , Viamichelin , TomTom (autorouteplanner), RouteYou (fiets- en wandelrouteplanner)
Kindvriendelijk zoeken	Netwijs ; Meester Sipke ; CBBC search ; Ask kids 8-12.info , Quintura for Kids
Meta-zoekers: uitgebreid zoeken in verschillende zoekmachines tegelijk	Ixquick , Dogpile , Mamma Copernic Agent (=zoeksoftware, eerst downloaden en installeren!) Agent 55 (ietwat gebruiksonvriendelijk)
Muziek, geluiden, audiobestanden	Findsounds , Classic Cat Musipedia , Musicoverly Muziekweb - Digileen Beemp3 ; Spotify (Facebook-account nodig!)
Nieuws	Google News , BBC News , Teletekst VRT , De Redactie , Online newspapers , Newseum (voorpagina's kranten)
Nieuwsgroepen en blogs	Google Groups (nieuwsgroepen) Technorati (blogs) Google Blogsearch (blogs)
Personen en e-mailadressen	MetaGer , ZabaSearch , 123people , Pipl , PeekYou , Wink

Semantisch zoeken	Hakia , Sensebot
Sociaalnetwerksites doorzoeken	Keotag , Sency , Popurls , hshtags.com , social-searcher , hashtagifyMe , Topsy
Software (gratis)	CNet Download.com ; gratis software.nu Tucows , Nonags (alle software gecontroleerd op malware) Sourceforge (vrije software) en Schoolforge (vrije software voor het onderwijs)
Thematisch groeperen (clusteren) van zoekresultaten	Yippy , Carrot? , DuckduckGO , iZito , Ask
Vraag- en antwoordsites	Kwero , Ik heb een vraag (wetenschappers antwoorden), Stel je vraag , Answers.com , Yahoo! Answers , Ask an IPL2 Librarian , Allexperts
Verdwenen of oudere versies van webpagina's	Wayback Machine Google cache :klik bij het pijltje op "in cache" of "cached" (Engelse versie)
Video	Yahoo! video search ; BING Google video (omvat ook YouTube) Open Video Project (educatieve video's) Blinkx ; Vimeo TeacherTube (educatieve video's) SchoolTV-beeldbank (educatief)
Visuele voorstelling van zoekresultaten	oskope , Spezify , Oolone , Collarity
Wetenschappelijke informatie (van academisch niveau)	Google scholar Scriptiebank , RefSeek , LIMO FRIS (Vlaams onderzoeksportaal), NARCIS (Nederland), DOKS (Eindwerkportaal Vl. Hogescholen) Deepdyve (artikelen uit wetenschappelijke tijdschriften)

7. Andere informatiebronnen op het web

Naast het gebruik van zoekmachines of sociaalnetwerksites bestaan er nog andere manieren om zich te informeren via het web.

7.1. Nieuwsfeeds (ook genoemd webfeeds of RSS)



RSS is de afkorting van Rich Site Summary of Really Simple syndication. Door een 'RSS-feed' kunt u makkelijk op de hoogte blijven van de laatste nieuwe aanvullingen op een website of een weblog. Dat kan tekst zijn, al dan niet vergezeld van beeld of geluid.

Een nieuwsfeed kunt u herkennen aan het oranje feed-icoontje. Dat vindt u bij IE8 in de opdrachtbalk (naast het huisje-icoon). Als er feeds gevonden zijn op een webpagina kleurt het icoontje van grijs naar oranje. Het icoon kan ook elders op de pagina staan. Klik erop en u komt terecht op de feed-pagina. Daar kan u zich "abonneren op deze feed".

Een voorbeeld: <http://www.knack.be/nieuws/> Onder 'Volg Knack' klikt u op het oranje icoontje en u komt terecht op de site <http://www.knack.be/rss/>. U kiest een feed, bv. Wetenschap

<http://www.knack.be/rss/wetenschap.xml> U abonneert zich via extra – abonneren op deze feed.

U kunt de feed dan lezen door de url te kopiëren en in een RSS-lezer (te downloaden software) toe te voegen aan 'nieuwe feeds'.

Een RSS reader is bv. het gratis te downloaden programma [Feedreader](#).

Nieuwsfeeds doorzoeken kan met [RSSfeeds.nl](#) of de RSS- en blogzoekmachines [Fagan Finder](#) of [Technorati](#).

7.2. E-zines

Een e-zine ('electronic magazine') is in feite een digitale nieuwsbrief, waarop u zich kan abonneren en die u dan dagelijks (wekelijks, maandelijks...) ontvangt via e-mail. Het is echter opletten geblazen voor e-zines in html-formaat, waarin malware (virussen, wormen, Trojaanse paarden...) verstopt kunnen zijn. Het is bovendien aangewezen om wat selectief te zijn en zich enkel te abonneren op de echt nuttige e-zines. Zo vermijdt u een overvolle postbus. Vaak is er ook een link aanwezig waarop u zich kan uitschrijven indien u het e-zine niet langer wenst te ontvangen.

Voorbeelden: - [The Scout Report](#)
- [Nieuwsbrief](#) van de krant De Morgen

7.3. Forums

Een internetforum is een verzameling van discussiepagina's op het web. Een forum gaat meestal over één bepaald onderwerp (vb. computerproblemen), dat bepaald wordt door de moderator (forumbeheerder).

Een gebruiker kan binnen een (sub)onderwerp een bericht posten, waarop anderen kunnen reageren via een webformulier. Deze samenhangende berichten noemt men een 'thread' (draad). Alvorens je berichten kan schrijven of er op kan reageren is registratie vereist. Dat impliceert dat je een nickname (bijnaam) aanneemt en akkoord gaat met de forumregels. Deze hebben meestal te maken met 'netiquette' (geen beledigingen of discriminatie, niet over politiek of religie schrijven...).

Forums hanteren een eigen internetjargon. Daarover vind je [hier](#) meer uitleg.

Vaak is een forum het meest aangewezen kanaal om een antwoord te vinden op praktische of technische problemen. Wees echter voorzichtig i.v.m. de kwaliteit of juistheid van de informatie. De auteur kan zich immers voordoen als een expert.

Enkele voorbeelden van forums:

- <http://forum.politics.be>
- <http://forum.scholieren.com/>
- <http://office.webforums.nl/index.php>

Een uitgebreid [overzicht van forums vindt u hier](#) of [hier voor Nederlandstalige forums](#).

[Boardreader](#) en [Omgili](#) zijn zoekmachines waarmee u forums kan doorzoeken.

7.4. Nieuwsalerts

Wanneer u geïnteresseerd bent in een bepaald onderwerp en op de hoogte wil blijven van de nieuwste ontwikkelingen op dit vlak, kan u een 'news alert' aanmaken.

Dat kan bv. bij [Google Alerts \(Google meldingen\)](#). U ontvangt dan via e-mail de laatste nieuwe zoekresultaten over dit onderwerp. Hoe breed of specifiek dit onderwerp is, bepaalt u zelf door het ingeven van één of meerdere zoektermen (u kan ook operatoren gebruiken: zie 6.4.2. ["operators" van Google](#)) (vb. "sociaal netwerk" AND onderwijs site:be)

U kiest zelf hoe vaak u deze 'meldingen' wil ontvangen en uit welke bronnen (nieuws, blogs, video, forumdiscussies...) de informatie afkomstig is. Later kan u zo'n melding steeds wijzigen (vb. als uw zoektermen te veel valse resultaten opleveren) of wissen via uw Google account.

7.5. E-boeken, online brochures en onderzoeksrapporten

7.5.1. e-boeken

Onder e-boek (ebook, e-book) verstaan we een elektronisch (digitaal) boek. Soms is dat een gewoon pdf-bestand, op andere plaatsen vind je dan weer een 'echt' boek met een voorpagina, een aanklikbare inhoudstafel enz.

Naast pdf bestaan e-boeken nog in andere bestandsformaten, waarvan EPUB het bekendste is. E-books kan u lezen met een e-reader, een apparaatje dat speciaal daarvoor geschikt is met een scherm dat u een 'inkt-en-papier-gevoel' geeft. U kunt een e-book echter ook op uw pc lezen. Daarvoor heeft u een EPUB reader nodig (gratis op [epubfilereader](#)). Op [deze site](#) vindt u een lijst met sites waar u gratis e-boeken kan downloaden.

Een speciale vermelding verdient het [Project Gutenberg](#). Hier vind je duizenden e-boeken van meesterwerken uit de wereldliteratuur, waaronder talrijke romans, gedichten, essays... in andere talen, maar ook [Nederlandstalige werken](#).

Ook [The online Books Page](#) is een schatkamer voor oudere literatuur in verscheidene talen.

De klassieke Nederlandstalige literatuur kan je vinden bij [DBNL](#) of [Laurens JZ. Coster](#).

Overige vindplaatsen van e-boeken: [Scribd](#), [e-booksdirectory](#), [bol.com](#), of een pdf-zoekmachine zoals [Free PDF search engine](#) of [PDFFetch](#).

7.5.2 (onderzoeks)rapporten en brochures

- Als u brochures van overheidsinstanties wil downloaden, bezoekt u het best de officiële website van dit overheidsorgaan zelf. Op andere sites vindt u mogelijk verouderde versies. Voor onderwijsbrochures denken we bv. aan het [departement Onderwijs](#), [de Vlaamse Onderwijsraad](#), de onderwijsnetten: het [GO!](#), [OVSG](#), [VSKO](#).
- Onderzoeksrapporten kan u vinden op de site van de instantie die opdracht heeft gegeven voor het onderzoek (vb. de onderwijsminister, het [departement Onderwijs](#)), of de instelling die het onderzoek uitgevoerd heeft (vb. de [UGent](#), de [KULeuven](#), het [HIVA](#), de [VDAB](#), [de Koning Boudewijnstichting](#), de [OESO](#)...).
- Een andere mogelijkheid om rapporten van wetenschappelijk onderzoek terug te vinden is het raadplegen van een gespecialiseerde databank:
 - [IWETO-onderzoeksdatabank](#) (KULeuven)
 - [FRIS Onderzoeksportaal](#) (zoeken in meer dan 18.000 onderzoeksprojecten)
 - [DOKS-eindwerkportaal](#) (Vlaamse hogescholen)
 - [Scriptiebank](#) (eindwerken van deelnemers Vlaamse scriptieprijs)
 - [NARCIS](#) (>20.000 full-text proefschriften uit Nederlandse universiteiten)
- Ten slotte kan u ook uw kans wagen met een wetenschappelijke zoekmachine, zoals [Google Scholar](#), [Refseek](#) of [OAISTER](#). Daar deze teksten meestal in pdf-formaat beschikbaar zijn, kan u ten slotte ook zoeken met een [pdf-zoekmachine](#).

8. Kwaliteitscontrole

De kwaliteit van informatie, gevonden op een webpagina, beoordelen is niet altijd gemakkelijk. Komt de info uit betrouwbare bron? Wie is de auteur? Is de info up-to-date of verouderd? Hier volgen enkele tips en trucs om daar achter te komen.

- Via Beeld => Bron kan u de **meta-gegevens** zichtbaar maken:
vb. de auteur: <META NAME="author" CONTENT="Edwin De Kerpel ">
of de uitgever :<META NAME="publisher" CONTENT="het
Gemeenschapsonderwijs">
Hieruit valt soms af te leiden of de bron een zekere autoriteit heeft (vb. universiteiten, overheden)
- Aan de url kan men soms merken of het gaat om een commerciële site (.com), een overheidssite (.gov) of een non-profitsite (.org of .info).
Als men te diep zit in de structuur van de website (vb. een link via Google), wordt de eigenaar / instelling vaak duidelijk door **achterwaarts trunceren**, d.i. het wegknippen van de url tot aan de schuine streep.
vb. het is niet meteen duidelijk dat de site over Britse en Ierse auteurs
<http://www.lang.nagoya-u.ac.jp/~matsuoka/19th-authors.html> gemaakt is door een professor aan de universiteit van Nagoya (Japan). Door achterwaarts trunceren wordt dit duidelijk: <http://www.lang.nagoya-u.ac.jp/~matsuoka/>
- Soms staat ergens op de site vermeld wanneer deze **het laatst bijgewerkt** is. Is dit niet het geval, dan kan u dit soms achterhalen door het volgende in te tikken in de adresbalk: `javascript:alert(document.lastModified)`
Opgelet: precies zo intikken (zonder spaties) en enteren!
- Wanneer de site een overvloed aan "dode" hyperlinks bevat, wijst dit erop dat ze niet regelmatig bijgehouden wordt. Ook taal- en spelfouten zijn een veeg teken...
- De aanwezigheid van contactadressen en bronvermelding (bibliografie) verhoogt de betrouwbaarheid.
- Voor meer tips bij het beoordelen van websites kan u o.m. terecht bij de pagina ['evaluating web pages'](#) (univ. Van Berkeley).
- Een uitgebreide online cursus over het beoordelen van de kwaliteit van websites vindt u bij ["de Webdetective"](#)
- Heel wat informatie over de betrouwbaarheid van diverse internetbronnen vindt u in deel 38 van de Reeks Taalanker: *'Betrouwbare en veilige internetinformatie'* door Gabor Mooij (Kluwer, 2010).

9. Databanken en andere bronnen voor overheidsinformatie, onderwijskundige en juridische documentatie

Zie voor een meer uitvoerige lijst de [handleiding "Overheidsdatabanken en internetbronnen voor onderwijskundige en juridische documentatie"](#)

- **JURIDAT** (met o.a. databanken gecoördineerde wetgeving vanaf juni 1994 ([soms vanaf 1945](#)), omzendbrieven, rechtspraak, hoven en rechtbanken..., ook wetgevingsindex (=opschriften vanaf 1945, soms vanaf 1830) http://www.juridat.be/pyramide_nl.php (kies: wetgeving) wetgeving")
- **Belgisch Staatsblad** (zoeken/full-texts vanaf **juni 1997**; NIET GECOÖRDINEERD!!!) http://www.ejustice.just.fgov.be/doc/rech_n.htm of <http://www.staatsblad.be/> (kies Belgisch Staatsblad)
- **Vlaams Parlement** - databank PROTEUS (zoeken in Stukken, handelingen, Vragen & Antwoorden, Commissies....) Documenten aanwezig vanaf zitting 1971-1972 <http://www.vlaamsparlement.be/Proteus5/zoekInArchief.action> of zoeken per zitting : <http://docs.vlaamsparlement.be/docs/bva/> (Bulletins van Vragen & antwoorden, vanaf 1971 tot januari 2010) <http://www.vlaamsparlement.be/Proteus5/websiteBulletin.action> (websitebulletin: bevat alle schriftelijke Vragen & Antwoorden) <http://docs.vlaamsparlement.be/docs/stukken/> (stukken) [Handelingen Plenaire en commissievergaderingen, Beknopte Verslagen, Agenda's vanaf BZ 1995](#)
- **EDULEX**: website van het Departement Onderwijs, Informatie & Documentatie; databank met onderwijswetgeving en -reglementering , doorzoekbaar per thema/rubriek, nieuwe items... <http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/>
- **Bibliotheek Vlaamse Gemeenschap**: Centrale online catalogus van de bibliotheken van de Vlaamse Gemeenschap en aanverwante instellingen. U vindt in de catalogus referenties van de boeken, tijdschriften, losbladige werken en video's.. De databank verschaft enkel bibliografische gegevens (geen full-text) m.b.t. onderzoeksrapporten, persartikels, tijdschriften en parlementaire vragen. <http://bibis-int.vlaanderen.be/opc0004/>
- **Departement Onderwijs- homepage**: structuur onderwijs in Vlaanderen; onderwijsniveaus, specifieke thema's en doelgroepen, statistieken; persberichten; Klasse; links naar wetgeving en omzendbrieven, bib Vlaamse Gemeenschap, jaarkalender... <http://www.ond.vlaanderen.be>
- **GO!DOC**: (de documentendatabank van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap)
Dit nieuwe online documentatiesysteem is sinds 2013 operationeel en voor alle personeelsleden van GO! centraal via het web raadpleegbaar!
Eind februari 2014 bevat GO!DOC meer dan 2700 boeken, brochures en rapporten, zowat 1050 omzendbrieven, zo'n 12500 parlementaire documenten, ongeveer 12800 artikelen uit onderwijskundige tijdschriften en zo'n 10.000 wetgevende teksten, arresten enz.

10. Om te oefenen

1. Zoek m.b.v. een onderwerpsgids naar Nederlandstalige webpagina's die een overzicht geven van alle Amerikaanse presidenten, sla een goede pagina op als favoriet in een map "beroemdheden" of sla ze als bookmark op in Delicious.
2. Zoek met Google de pdf-versie van een document getiteld "beleidsnota onderwijs" over onderwijs in Vlaanderen 2004-2009. Zoek enkel in het domein België.
3. Ik las graag "Slaap" van Annelies Verbeke. Welke boeken zouden mij nog kunnen boeien?
4. Wat wordt er op Twitter gezegd over 'global warming'?
5. Zoek foto's over de Engelse stad York (niet New York!). Zoek ook foto's met een overwegend grasgroene tint.
6. Zoek met Google een site met als titel *Onderwijs en tewerkstelling: is het nu al niet te laat?*
7. Zoek eindwerken van Vlaamse of Nederlandse hogeschool- of universiteitsstudenten over het onderwerp 'sociale netwerken'
8. Zoek in Delicious sites waar je gratis software voor het onderwijs kan vinden, maar wel Nederlandstalig.
9. We zoeken de naam van een Oost-Europese componist, geboren in 1898 in Tésin, een stad die nu op de Pools-Tsjechische grens ligt. Voor zijn opleiding trok hij naar Wenen. Hij was tevens een aanhanger van Steiners antroposofie. Maar zijn joodse afkomst werd hem fataal. Zo kwam hij terecht in het concentratiekamp Theresienstadt. Daar beschikte hij wel over een bepaalde artistieke vrijheid en zo componeerde hij in het kamp een opera "Der Kaiser von Atlantis". De opvoering werd op het laatste moment verboden en de componist kwam in Auschwitz terecht, waar hij in 1944 vermoord werd. Zijn naam ?
10. Zoek dit met speciale functies van Google:

Hoe heet het monument dat 59.0551181 feet hoog is en bestaat uit verschillende onderdelen, elk 708.661417 inches in diameter. Wanneer werd het gebouwd?
11. Ontdek met de metazoeker yippy dat Erasmus zowel een humanist als een Europees uitwisselingsprogramma is.
12. Zoek met Google een synoniem voor de term "manic depression"

